

Aan: De Tweede Kamer
T.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Betreft: Nationaal Burgerberaad Veiligheid

Amsterdam, 26 november 2025

Geachte heer Van Haersma Buma,

Als gevolg van geopolitieke spanningen is er ook in Nederland sprake van hybride oorlogsdreiging. Daarnaast vergroot steeds extremer weer de kans op calamiteiten. De komende weken ontvangen alle Nederlanders het boekje 'Bereid je voor op een noodsituatie' met informatie hoe zij hun veiligheid kunnen vergroten in het geval van een crisis. Dit is belangrijk, maar niet genoeg voor een weerbare samenleving.

De uitdagingen rond hybride dreiging, digitale kwetsbaarheid en extreem weer vragen om **zorgvuldige maatschappelijke afwegingen**: hoeveel vrijheid willen we inruilen voor veiligheid? Hoe verdelen we de verantwoordelijkheid voor veiligheid tussen overheid en individu? In hoeverre mag het bestrijden van desinformatie ten koste gaan van de vrijheid van meningsuiting? Wanneer leidt meer informatie tot weerbaarheid, en wanneer tot angst of polarisatie? Hoe voorkomen we dat maatregelen vooral de meest weerbaren helpen, maar kwetsbare groepen, zoals ouderen achterblijven - met andere woorden: dat zelfredzaamheid een factor van ongelijkheid wordt?

Deze vragen kunnen snel polariseren, omdat zij raken aan waarden als privacy, solidariteit en rechtvaardigheid. Een nationaal burgerberaad maakt het mogelijk om deze spanningen via dialoog te bespreken en zo tot breed gedragen keuzes te komen.

De Adviesraad Internationale Vraagstukken concludeerde in *Hybride dreigingen en maatschappelijke weerbaarheid* (2024), dat niet alleen de overheid, maar ook de samenleving moet bespreken en bepalen hoe we onze weerbaarheid en (digitale) veiligheid vergroten. Een beproefde manier om dat te doen is door middel van een **Nationaal Burgerberaad**. Vandaar dat dit ook is voorgesteld in de aangenomen motie (30821-300) van de heer Boswijk eerder dit jaar.

Zo'n nationaal burgerberaad bestaat uit 100 tot 150 inwoners, die een afspiegeling vormen van de Nederlandse bevolking. Deze mensen gaan in gesprek over het vraagstuk, zij laten zich informeren door onafhankelijke deskundigen en formuleren vervolgens beleidsvoorstellen.

Uit de vele honderden burgerberaden die in Europa hebben plaatsgevonden, en de tientallen die in Nederlandse gemeenten en provincies zijn georganiseerd, blijkt dat inwoners op deze manier tot **haalbare, constructieve voorstellen** komen, waar volksvertegenwoordigers mee aan de slag kunnen. Zonder polarisatie, maar mét oog voor het gemeenschappelijk belang en de langetermijn.

Goed uitgevoerd zorgen burgerberaden niet alleen voor concrete oplossingen en voor beleid waar de samenleving zich in kan herkennen, maar ook voor een gelijkwaardige samenwerking tussen politiek en samenleving. Daarmee gaan ze **polarisatie tegen** en **vergroten ze het vertrouwen** tussen inwoners en overheid. Het resultaat - zeker wanneer burgerberaden een **permanente plek in de besluitvorming** krijgen - is een sterke democratie en een weerbare samenleving.

Zowel de heer Jetten als de heer Bontenbal zijn goed op de hoogte van het nut, de noodzaak en de werking van burgerberaden. Als minister voor Klimaat nam Rob Jetten in 2022 mede het initiatief voor het Nationaal Burgerberaad Klimaat (dat afgelopen jaar heeft plaatsgevonden) en Henri Bontenbal was een zeer betrokken lid van de Kamercommissie die zich boog over het voorstel voor dat Nationaal Burgerberaad Klimaat.

Wij roepen hen en u daarom op om in de voorzet voor het regeerakkoord het voornemen van een **Nationaal Burgerberaad Veiligheid** op te nemen.

Voor nadere toelichting ben ik graag bereid tot een gesprek.

Hartelijke groeten,

Eva Rovers
Directeur Bureau Burgerberaad